

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMÉGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMÉGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egészévre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjejezőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos

B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. — Nyílt tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő.

— Hirdetéseket a lap részére elfogad minden hirdetői iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Kinek is terhelné a lelkét?

(G.) Nem nagy dologról van szó. Mindössze annyi az egész, hogy pár nap előtt Körispatak községben összeomlott egy régi, rozoga iskola; tiz perczel azután, hogy a jelenleg nyári menedékházul szolgáló épületből eltávoztak a gyermekek.

Azt mondják, a kik látták, hogy azokból a csöppsegekből — ha pár perczel korábban dül össze az a ronda alkotmány — egyetlen egy sem kerül elve édes anyja karjaiba.

Hát hiszen — vélekedünk a mai nem-törődöm világban — micsoda baj is eredne, ha negyven-ötven szegény székely poronty csöndesen elalszik az Urban, maguk után hagyva ugyanannyi síró, kezeit tördelő anyát és szitkozódó, átkozódó apát? Hát semmi! Kevesebben maradnánk ötvennel! Legalább nem kellene a szájukba kenyeret keresni, nem kellene vesződni velük, míg emberről emberekké cseperednének... s pontum. Kinek mi gondja aztán egyébre?!

De nem! Így beszélünk nem szabad! Halállos vétek volna Isten és a magyar nemzet ellen. Olyan kevesen vagyunk még mindig, hogy — Széchenyi intését nem feledve — az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni, nem-hogy lelkiismeretlen, bűnös közönnyel dobjunk oda ötven reményteljes fiatal életet a megsemmisülésnek.

Pedig csak egy hajszálon függött, hogy váratlanul gyász nem borult Körispatakra s a temetőkert lakói ijesztő mértékben meg nem szaporodának néhány óra alatt. Hiába követné aztán ezt a „véletlen” szerencsétlenséget egy csomó fegyelmi vizsgálat, felfüggesztés; hiába írának be árkusokat jegyzőkönyvekkel; hiába vallatnának füt-fát, boldogot, boldogtalant, hogy végre is kiderüljön mindenki ártatlansága! Csak

nem támadnának fel, kiket a vétkes könnyelműség a szűtte gerendák alá temettek.

A törvény világosan, felreérthetetlenül és felre-magyarázhatatlanul követeli, hogy az iskolai czélokra használt épületeknek szilárdan, masszív anyagból és egészségügyi tekintetben kifogástalanul kell emeltetniük.

És a népiskolai törvény rendelkezéseit ki hajtja végre? A törvényhatóság. És ki ellenőrzi, hogy a törvénynek érvény szerzetett-e? Állami és községi iskoláknál a közigazgatás, felekezeti iskoláknál még a megfelelő egyházi hatóságok is.

Ezek közül vajjon melyik vállalná e a felelősséget a rombadőlt iskoláért és meghalt gyermekekért? Vajjon kinek a lelkét nyomná ötven ártatlan teremtés borzasztó halála? A tanfelügyelőnek-e, vagy az illetékes közigazgatási tisztviselőnek, vagy az egyházmegyei esperesnek?

Nem tudom, hiba lenne-e, ha annak csatlakoztatása mellett, hogy ki pápista, ki kálvinista; ki tartozik Széll Kálmán pártjához, ki a Bánffy Dezsőéhez: egy-egy tekintet az e fajta csekélységek fölött is megpihenne...?

A közigazgatás reformja. A Budapesti Napló írja: A belügyminiszterterületen e hónap 15-én Széll Kálmán miniszterelnök személyes elnöklése alatt nagyszabású szaktanácskozás lesz, mely a közigazgatás egyszerűsítésének kérdésével kapcsolatosan különösen a szegényügy, a közegészségügy és az illetékességi kérdéseknek gyakorlati, a polgárság áldozatkészségét nem igénylő módon való egyszerűsítését van hivatva megvitatni. Mértékadó körökben már régen érzik ama visszasságot, mely a jelzett ügyek rendezetlenségéből kifolyólag a társadalom nyomorba jutott tagjainak lelki meghasonlást szüli, a mi a közérköleltséget és közbiztonságot veszélyeztet; az idegenben betegé és koldusokká vált egyének szükségszerű támogatása által pedig a községekre és a társadalomra elviselhetetlen terheket ró. E bajokon segíteni annál égetőbb szükség, minél fejlet-

tebbek ma már a közlekedésügyi viszonyok, melyek következtében a nép otthonától a megélhetés kedvéért sokszor messze vidékekre elbarangol, de nyomorba jutván, a humanitárius ügyek rendezetlen volta miatt a pusztulásnak és züllésnek van kitéve. Nehogy a társadalmi bajok e miatt is elmérgesedjenek, a miniszterelnök most ezeknek az ügyeknek olyan rendezését ohajtja, mely a népek lehetővé tegye, hogy a humanitárius védelmet bárhol az országban igénybe vegye a nélkül, hogy ezáltal a községek új megterhelést szenvedjenek. A miniszterelnök maga fog a tanácskozáson elnökölni és meghallgatja a szakembereket, mert kifejezett óhaja és szándéka, hogy a létesítendő reformok ne teoretikus elvek, hanem a gyakorlati életben bevált intézményeknél szerzett tapasztalatok figyelembevételével valósíttassanak meg.

Jegyzők iskolája.

— aug. 1.

Egyik előző számunkban közöltük a jegyzői tanfolyamok tanítási anyagát. Most közöljük az életbe-leptetési szabályrendeletben foglalt következő intézkedéseket, amelyekben számos kérdészködő olvasónk megtalálja a kért felvilágosításokat.

A tanfolyamok tanulmányi időtartama szeptember 1-től június 30-ikáig terjed.

A tanfolyamra való állandó felügyeletet a kormány nevében az illető városi (vármegyei) főispán gyakorolja.

A tanfolyam élén a belügyminiszter által kinevezett igazgató áll. A tanfolyam tárgyait a belügyminiszter által kinevezett szakegyének adják elő.

A községi közigazgatási vizsgálati bizottság elnökét és tagjait a tanfolyami előadók, valamint más szak-erők sorából a belügyminiszter nevezi ki.

A tanfolyamra csak az vehető fel, aki: a) fő-gimnáziumi vagy főrealskolai nyolcz osztályt vagy ezen középtanodákkal egyenrangú középfoku iskolát, vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen végzett; b) az iskolai tanulmányok befejezése után valamely községjegyzői (községi vagy körjejezői, vagy r. t. városi jegyzői) irodában legalább egy évi gyakorlatot töltött; c) az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírja; d) feddhetlen előéletű; e) tanfolyam-hallgatási szándékát aug. 20—25. között (az első évben szeptember 1—5 között) az igazgatónál, — okmányainak

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGZÁJA.

„Az egyiket viszik, viszik esküvőre.”

(Írta és felolvasta: Czirmay Lajos.)

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.

Juliska szintén elkomolyodott az anyja figyelmeztetésére s a romlatlan lélek őszinteségével kijelentette, hogy ő még nem akar férjhez menni.

Eppen akkor lépett be az apja s látva leánya könnyes szemeit, a jelenet után tudakozódott. Juliska apjához simult s mint egy mentő csónakba kapaszkodó faldokló, úgy bizott apja férfias erejében és gyöngéd szeretetében. Mintha tudta volna, hogy apja őt védi!

— No ne sirj többet édes leányom, hisz ez csak tréfa az egész. Menj hátra a kertbe s lásd meg, hogy a báránynak nincs-e valami bajok? Ha Jóska megittatta a marhákat, hajtsátok be a borjúkat is s a báránokat is a kertből. Így szent volt a béke. Jó kedvét visszanyerte s nem volt az a bárány, a melyik különben ugrált volna, mint ő, a hogy kiért a szép füves kertbe a Jóska társaságában.

Azonban a nap sines fölt nélkül. Jósának a lelkét a Juliska örömeinek ragyogó sugarai mind sötétebb és sötétebb foltokkal homályosították be. Jövő életének remény képei, más színbe kezdtek megjelenni lelki szemei előtt. Nem tudta felejteni a Ferencz uram menyét...

— Szegény leányka! mind elkeseredett vala. Mért is boszantod örökké, hiszen még alig 17 éves, hát hogy tudna okosan gondolkodni a házasságról?

— Nem is kell oda 40 esztendő „hallá-e”! Aztán micsoda nagy gondolkodás szükséges annak, a kinek anyja s apja van? Minden jó szülő abban igyekszik, hogy minél előbb s mentől jobb he’yre adja a gyermekét. Ma délután is még csak egy asszony se volt, a ki azt ne mondta volna, hogy Juliska Péter Jánossal igazán megtalálják egymást. Ferenczné azt is mondta, hogy a jövő héten kérti jönek, mert Jánosnak a sorozása kitölt s immár házasodhatik. Én mondtam is, hogy csak jöjjenek, mert jó szívet látjuk.

— Asszony! tudod-e, hogy nagyot hibáztál hirtelenkedéssel? Nekünk ez az egy gyermekünk van s az Isten is megverne, ha neki bánatot szereznenk. Már pedig látod jól, hogy Jánost nem szereti. Szeretnek nélküli pedig az élet olyan, mint csillag nélkül az éjszaka. Lehet-e egyetértés s a nélkül boldogság?

— Jaj „hallá-e”, szerelemmel nem élünk meg, ha nincs mit aprítsunk a tejbe! A kinek vagyona van, annak van mit szeressen. Nem mindenki olyan bolond, mint „kied”, hogy még most sem tudna feleség nélkül élni.

Gazda Márton arcára „kiült”, hogy lelke sebet kapott. Szerette volna, ha érző szívének bár egy sugarával bevilágíthatna felesége sötét gondolataiba s hábár fájt, hogy kemény szavakat használ, leánya és vallásos érzelmében túrta azt is.

— Lásd édes feleségem, ha én azt tudtam volna, hogy esküvésünk alkalmával a tiszteletes ur kérdésére, az én Istenem előtt hamisan nyilatkozom s azt, a mit ott elmondtam, meg nem tarthatom, soha se házasodtam volna meg, ha egy falu vagyonát hoztad volna is magaddal. Az igazi vallásos ember nem azért cselekszik úgy, a mint a vallás szertartása kívánja, hogy mások elítéljék, ha nem teszi, hanem azért, hogy ne itélje el a jó Isten. Soha se lenne nyugodt a lelkem, ha én tudva reá kényszeríteném gyermekemet, hogy hamis esküvel megbántsa Teremtőt s képmutatásával pokollá változtassa nemesak a saját, hanem családja földi paradicsomát.

— Teringette, milyen pap lett volna kend édes gazdám!! Én sem mondom, hogy nem ér semmit a szeretet, de — ha az a szép két birtok egy helyre kerül s az a sok gyönyörű marha mind a Péter János uram udvaráról bönből ki, lesz-e a faluban olyan ember, a ki higgye, hogy a szép kőházban nem boldog a menyecske? Hagyjuk édes gazdám azt a sok szép szót az urakra, mert a beszéddel nem sokra megyünk, hanem sokkal jobb, ha „kied” is a simogatás helyett reá parancsol arra a leányra s mikor megkérjük, oda igéri. Aztán majd megszeretik egymást a tüzhelyük melegénél. Hiszen még jóformán nem is ismerik egymást, mert az a János is olyan szemérmes, hogy ide se jó. Aztán — mosolyogva tette hozzá Gazdagné — ha jámbor, annál jobban elbánik vele Juliska!

— Kezdem állítani, hogy sok igazad van asszony! De aztán lelked rajta, ha nem élnek jól.

Az asszony győzött. De hát hol az a férfi, a kit az asszony le nem győz?

Az éjszakát mindenki jól töltötte, csak Jósának jött későre álom a szemére s Márton gazdát nyugtalanította egy-egy borongós gondolat.

Harmad nap mulva Juliska el volt jegyezve Péter Jánossal. S hogy „el ne romoljék”, hirdetősi mentvényt kértek.

A házasság egy hétre ki volt tűzve. A nagy lagzira mindkét házuát lazasan készültek, csak Juliskának nem száradt fel a könyv karbunkulus szeméről. Mindig hajtogatta: soha sem leszek a János felesége édes anyám!

Egy gyönyörű reggelen Juliska hátra ment a kertbe. A harmat a fájdalom harmatával ölekezett. A nap már félig felmattata ragyogó tányérját s arany sugaraival dalolásra hívta a szép kert madarait. Az avarból két szép kék szem csillog Juliskára. Utána hajlik s két szerény ibolya harmat gyöngyével vegyül össze hulló könyve. Kiszabadítja a lenyűgözött virágokat az avarból, hogy szabadok legyenek, mire háta megett lépteket hall. Felretten s vissza fordul.

— Ah! te vagy Jóska?

— Én vagyok Juliska. Bucsuzni jöttem. Soha sem látlak többé. Te holnap menyasszony lesz, én meg örökös bujdosó. Most nem vagyok apádnak szolgálja, tehát szabad vagyok — mint a fejünk felett csiesergő madárka. Keleten az oltár megvilágosodott s itt az Isten szabad ege alatt, a természet nagy templomában esküszöm, a mit oly rég értek — esküszöm irántad való igaz szerelmemet... Es most Isten veled Juliska! Légy boldog örökre!

Azzal kezét lázason megragadja s indulni akar.

— Még csak egy szóra állj meg Jóska! Hirtelen leszakítja az ibolyákat s két forró csókot nyomva rájuk, átadja Jósának. Ez életem boldogsága s igaz szerelmem záloga. Vidd magaddal s, az meg fogja mondani neked, hogy Jánosé soha sem lettem.

Többet nem tudott szólni, csak nézte az örült sietséggel rohanó Jósát. Mikor már az épületektől nem láthatta, hirtelen a „kert lábán” at a sűrű fűzfák bölintgató ágai közt a csendes hullámokra bizta sebzett szívének fájdalmait.

Egy hét mulva adta vissza övének — már meggyógyulva....

János az nap esküdött örök hűséget Fazakas Birinek, mikor Juliskát „szép csendesen kivitték a temetőbe”.

bemutatója a mellett — szóval vagy írásban bejelenti. Az igazgató a felvételi kérvények felett rendszerint saját hatáskörében határoz, az aggályosnak látszó kérvényt az előadó értekezlet elé terjeszti, melynek határozata ellen öt nap alatt a belügyminiszterhez lehet felelkezni. Ha valamelyik tanfolyamra tulsok hallgató jelentkezett, ezek egy részét a belügyminiszter másik tanfolyamra utalhatja.

A tanfolyamhallgatók évi tandíja 40 korona amely összeg felvételként 20—20 koronás részletekben fizetendő.

A hallgatók előmenetelének megállapítása czéljából, a heti rendszeres szemináriumi gyakorlatokon és gyakori írásbeli feladatokon kívül, havonként colloquiumok, az első felév végén pedig az igazgató és az illető előadó jelenlétében nyilvános vizsgálatok tartanak. Az, aki az első felévi vizsgálaton kielégítő készülséget nem tanúsított, a második felév hallgatására csak azzal a feltétellel bocsátható, hogy a második felév első hónapja végén újabb vizsgálatra jelentkezni köteles. Ennek elmulasztása, vagy az újabb vizsgálat nem sikerülése esetén az egész tanfolyamot ismételnie kell.

A községi közigazgatási vizsgálat tárgyait a tanév mindkét felében előadott tantárgyak képezik. A vizsgálat írásbeli és szóbeli.

Az írásbeli vizsgálat a gyakorlati közigazgatás körébe tartozó kérdésekre adandó írásbeli indokolt feleletből, különösen egyes, a községi közigazgatási örökösödési eljárás és községi bírások köréből vett eseteknek írásbeli elintézéséből áll. Az írásbeli vizsgálat kérdéseit az összes előadott, illetőleg vizsgálati tárgyak sorából a vizsgáló bizottság állítja össze. A kérdések közül minden jelölt legalább 3 tárgy köréből sors szerint egyet-egyet választ. Az írásbeli munkát készítésénél, melynek időtartama legfeljebb 8 óra terjedhet, mindig jelen kell lennie a vizsgálóbizottság egy tagjának, vagy az elnök által kijelölt felügyelő biztosnak, ki a jelöltek a törvénykönyvekkel s egyéb szükséges segédkönyvekkel ellátja.

A szóbeli vizsgálat, melynek időtartama minden egyes jelöltre nézve legalább 1 óra, nyilvánosan tartatik s az írásbeli feladatok megvitatásával veszi kezdetét, ezenkívül a jelölthöz minden egyes tárgyból legalább egy kérdés intéztetik.

A vizsgálat befejeztével a vizsgáló bizottság zárt ülésben határoz annak eredménye felett s határozatot azonnal nyilvánosan kihirdeti. Elfogadás esetén a minősítés egyszerűen vagy kitüntetéssel történik. Kitüntetéssel minősítés csak egyhangú határozat útján, míg az egyszerű minősítés szótöbbséggel is történhetik. A minősítés az összbemérés alapján, az írásbeli és szóbeli vizsgálat eredményének egybevetésével állapítandó meg.

A szóbeli vizsgálaton 1 vagy 2 tárgyból visszavetett jelölt 3 hónap múltán lehetőleg részleges pótvizsgálatra utasítandó. A részleges pótvizsgálat két ízbeni sikertelensége esetén az egész vizsgálat ismétlendő. A több mint 2 tárgyból visszavetett jelölt a teljes vizsgálatnak 6 hónap múltán ismétlésre utasítandó. Az ismételt vizsgálatnak sikertelensége esetén, csakis a tanfolyam újból végzése után van másodszori ismétlésre bocsátható helye.

Egyik tanfolyamról a másikra felév közben át lépni egyáltalán nem lehet; az első felév végén is csak belügyminiszteri engedéllyel.

Vizsgálatot rendszerint csak ott lehet tenni, a hol az illető a tanfolyamot hallgatta; más tanfolyamon vizsgálatra indokolt esetben a belügyminiszter adhat engedélyt. Ismételt, vagy pótvizsgálat azonban csakis ott tehető, a hol az első kísérlet történt.

Az 1900—1., 1901—2. és 1902—3. tanévekben tanfolyam-hallgatók felvehetők:

az 1900. év szeptember hónap 1-én tényleges szolgálatban álló községi aljegyzők (segédjegyzők, jegyzősegédek), jegyző-gyakornokok és jegyzői irnokok is, amennyiben az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában előírt iskolai alapképzettségen (hat gimnáziumi, reáliskolai, polgári iskolai osztály, avagy ezen középtanodákkal egyenrendű kereskedelmi iskolai, vagy megfelelő katonai tanfolyam sikeres végzésén) kívül 1900. évi szeptember hónap 1-ét megelőzőleg megkezdett legalább egy évi gyakorlatot tudnak kimutatni, ha egyébként a fenti c) — e) pontokban foglalt követelményeknek megfelelnek.

A fent említett 3 tanéven belül tanfolyam-hallgatók felvehetők továbbá azok a községi aljegyzők (segédjegyzők, jegyzősegédek), jegyző-gyakornokok és jegyzői irnokok is, akik 1900. szeptember hónap 1-én hadkötelezettségi tényleges szolgálatot teljesítettek, amennyiben ennek teljesítésére közvetlenül hivatali szolgálatokból vonultak be és a mennyiben a fent említett feltételeknek egyébként megfelelnek.

A tanfolyamra felvétel, illetőleg községi közigazgatási vizsgálatra bocsátás feltételül kitűzött egy évi gyakorlat igazolására az illető községi vagy körjegyzőnek vagy r. t. városi jegyzőnek az alispán által látatamozott bizonyítványa szolgál. A végből, hogy a látatamozó alispán a gyakorlat tényleges kitöltését ellenőrizhesse, a főszolgabírák (r. t. városok polgármesterei) a hatóságuk területén alkalmazott s a tanfolyamra bocsátáshoz szükséges iskolai alapképzettséggel bíró aljegyzők (segédjegyzők, jegyzősegédek), jegyzői irnokok és jegyző-gyakornokok szolgálatba lépését, egyik jegyzői irodából más ilyen irodába való átlépését, ugyszintén szolgálatuk megszakítását vagy elhagyását az alispánnak bejelenteni tartoznak. Az alispán a jegyző által kiállított bizonyítványt csak abban az esetben látatamozza ha az egy évi gyakorlat tényleges kitöltése e bejelentések alapján megállapítható.

Szeptember 1-én, amikor a törvény életbe lép, a jegyzői szigorlatokra vonatkozó 1884. évi 58.285. B. M. számú szabályrendelet hatályát veszti.

KÜLÖNFÉLÉK.

A király 70-ik születésnapja és a törvényhatóságok. Kolozsvár városa — írja a Magyarország — a király 70-ik születésnapját nagy fényvel ünnepli meg. Az ünnepély programját egy e czélból összehívott előértekezlet megállapítván, egyben felkérte a polgármestert, hogy az ország törvényhatóságait átiratban hívja fel arra, hogy az üdvözlésnek azt a módját fogadják el, a mint azt Kolozsvár teszi. A kolozsvári ünnepély programja a következő: 1. Augusztus 17-én este a város szokott módon való kivilágítása mellett a várost környező magaslatokon örömtüzeket gyújtanak. 2. Aug. 18-án d. e. 10 órakor a törvényhatóság testületileg részt vesz a hálaadó isteni tiszteleten. 3. Az isteni tisztelet végeztével rendkívüli törvényhatósági közgyűlést tartanak, melyen a tanács az azt indítványt fogja előterjeszteni, hogy a királyt ezen közgyűlésből születésének 70-ik évfordulójára alkalmas tisztelettel üdvözlőjék.

Kinevezések. A marosvásárhelyi kir. itélőtábla elnöke Besztercey István helybeli kir. adótiszt, végzett joghallgató, a marosvásárhelyi kir. itélőtábla kerületébe a helybeli kir. törvényszékhez díjas joggyakornoknak nevezték ki. A kiváló tehetségű, lelkiismeretes és szorgalmas tisztviselő ezen új irányu törekvésehez ösztönös gratulálunk! — Szakáts József posta- és táviratügyi tanfolyam-hallgató m. kir. posta- és táviratgyakornoknak neveztették ki.

A kőröspataki iskola összeomlása. Megbotránkozással vettük a hírt, hogy vármegyénkben Kőröspatak község iskolája e hó 2-án délután háromnegyed 3 órakor pár perczel azután, hogy az apró óvodás gyermekek szünetre kijöttek, óriási robajjal összeomlott. Ugy a kir. tanfelügyelő, mint a vármegye alispánja sürgősen intézkedtek a mulasztás okának felderítése tárgyában. Ezen szomorú alkalomról szól mai vezércikkünkünk is. Ajánljuk közfigyelembe. Csodálatos, hogy egy ilyen ügyről a hivatalos jelentés a központba még csak tegnapielőt érkezett be.

Papválasztás. A Benedek Pál eltávozásával megüresedett bethfalvi ev. ref. egyház papi állomására e hó 8-án Baczó Lajos kösmödi ev. ref. papot választották meg egyhangúlag. Baczó új állomását körülbelül október hónapban fogja elfoglalni. A kösmödieknek Baczó távozása érzékeny veszteség, mert benne egy valóban mintapapot veszítenek. A bethfalviaknak csak gratulálhatunk igen helyes választásukhoz.

Az unitáriusoknak Homoród-fürdőn évenként tartani szokott aratási hála-ünnepe a szokásos hála-adó istentisztelet alakjában ez idén folyó hó 19-én (vasárnap) lesz. Az ünnepi predikátor Úrmósi Károly homoródjánosfalvi unitárius lelkész, ki ismert szónoki tehetségével méltóképen fogja szolgálni az Urat. Az érdeklődők figyelmét szívesen felhívjuk ezen szép és isten előtt bizonyára kedves hálaadó-ünnepre.

Méhészeti előadások. Homoród-járás-ban Nagy János méhtenyésztési szaktanárr e hó 26-án délután Olasztelek, 27-én délelőtt Homoród-Karácsonfalva, délután pedig Zsombor községekben méhtenyésztési szakelőadásokat tart. Felhívjuk a közönség figyelmét e nagyfontosságú előadásokra, hol mindenki ingyen vehet részt s szerezhet magának hasznos okulásokat.

Meghívó. A Felső-Boldogasszonyfalván szünidőző tanuló-ifjúság folyó hó 19-én jótékonycélu kórasaras nyári táncvizsgálatot rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

A birtokrendezés ügye vármegyénkben lazás munkássággal foly. Míg más helyeken egyes furdók hús árnyaiában pihennek az igazságszolgáltatás emberei, addig nálunk a perzselő forróságban kir. törvényszékünk három bírāja dolgozik a legbugyobban falukon a birtokrendezéssel. Még a kir. tevékenységét is kiszállították. Ez valóban helyes és üdvös irány s feltétlenül szükséges. Gazdaközönségünk régi óhajtaása s éppen ezért a legnagyobb elismeréssel adozunk Mentovich Gyula kir. törvényszéki elnök böles intézkedéseinek a ki meg nyári szabadságát is feladta e nagyfontosságú akció érdekében. A birtokrendezés ügye tehát rohamosan halad s ha a hónapok óta nyugdíjazás folytán üresedésben levő és a hetekkel ezelőtt újonnan rendszeresített bírói állások ténylegesen betöltetnének, illetve a kinevezettek helyüket lehetőleg gyorsan elfoglalhatnák: rendkívüli áldás lenne azon hiányok pótlására, melyek a más irányban munkálkodó bírák elfoglaltsága miatt mégis csak fennmaradnak. A közelgő őszön pedig — valószínűleg — a most dolgozó bírák vágnak majd szabadságra s így az ügymenet nagy hátramaradása miatt a közérdek szenvedhetne.

Utazó székely kamara. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara utra kelt — mint a Székely Lapokból olvassuk. Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, elnök és szenteszerbetti Szakáts Péter titkár, valamint Örley János kir. iparfelügyelő e hó 4-én a székely kamara kerületébe kiutaztak székelyükről, hogy „minden nagyobb fixponton az iparosoktól közvetlenül tárgyaljanak és a viszonyokat tanulmányozzák”. Igen helyes és nézetünk szerint — egyedül elzárvezethető rendszerváltozás. Hála és köszönet Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszternek! A kereskedelmi kamarának újra kell szülessék. Az eddigi — ugyszólvá — bürokratikus rendszer czélhoz nem vezet különösen a székelynél, melyből „harapófogóval” kell „kiszedni” a szót. Aztán annyira meg is szokta évtizedekre visszavihető nyomorúságát, hogy egyrésze azt sem tudja miért panaszoljon, a másrésze pedig már annyit panaszkodott minden eredmény előlése nélkül, hogy beleunt s nem hisz sorsának jobbra fordíthatóságában sem. Minden köszönet tehát a székely miniszternek, hogy önértékre elbeszélte a székely iparosokat és azok vezető faktorainak új irányt mutatott, hol kellő lelkiismerettel a bajok legmélyéig hatolhatnak. Kibányászhatják az értéket, életre hívhatják a haldoklót, meggyógyíthatják a lábadozót. S miután Hegedüs miniszter ilyen és ehhez hasonló utrautalót adott a székely kamara előjáróinak, ösztöne szívből üdvözlőjük körünkben. Tárja fel mindenki leplezetlenül helyzetét, mondja meg tartózkodás nélkül nézeteit még akkor is, ha az reá, vagy a kamara képviselőire nézve — látszólag — nem is kellemesek. A székely kamara utazása azért is szükséges, mert vannak egyes czégek, melyek államkölcsonst élveznek s ezek vagyoni állását, üzletirányukat, haladási vagy hanyatló helyzetét feltétlenül szükséges tudni. Ismerünk közelebbről is egy czéget, melyet külföldön is elismertek s a székely névnek ott is becsületet szerzett. Mintegy 6000 korona államkölcsonst kapott s azzal igazán bölesen gazdálkodva, fényes eredményeket ért el. Jelöljék, hogy e pénz a legjobb helyen van s hogy a józan gondolkodású székely kisiparos mindenkor megátálja szorgalmával az atyai támogatást. Három év óta azonban a kamarától — állítólag — senki sem látogatta meg, hogy vajjon a segély nincs-e veszélyeztetve? Pedig egy ilyen látogatás kiszámíthatlan lendületet adhat; szükség esetén egy erélyes fellépés az esetleges bukástól is megóvhat hasonló czégeket. Iparosaink — különösen a kisiparosok — általában igen sajnósan tapasztalták az eddigi rendszer mellett, hogy sem a székely kamara, sem pedig az iparfelügyelőség — talán rendkívüli elfoglaltsága miatt — közvetlenül nem foglalkozott ügyeikkel. S egyesekben azon hit vert gyökeret, hogy ezek az ipari élet közvetlen előmozdítására hivatott tényezők: csak saját székelyükön látják meg még az érdemesebb iparosokat is. Szóval csak azokért tesznek, azokat ajánlják s ugyszólvá azok érdekében teljes protekciót gyakorolnak a kamara kerületében levő iparosok nem kis bosszúságára és hátrányára is. Ismerünk olyan iparosokat, akik nemcsak a Székelyföldön, de az országban s talán a külföldön is megállják helyüket. Pályáztak a párisi kiállításra hirdett állami ösztöndíjakra. Nem nyerték meg, mert — ökö mondják — nem voltak marosvásárhelyiek. Panaszkodnak, hogy míg Maros-Vásárhely iparosai öt ösztöndíjt, addig más vármegyék pályázói csak kettőt nyerhettek az egész kamarai kerületben. Ezen okok igen jelentékenyek az iparfejlesztés sikeres, eredményt teremtő nagy munkájához, melyet Hegedüs Sándor, a székely miniszter oly nagy lelkesedéssel megkezdett. Igen czélszerűnek tartanók a székely iparkamara oly módon való decentralizálását, hogy minden székelyföldi városban bizonyos időig székelye. Mondjuk: csakis 2—3 évig maradhatna egy városban. Nézetünk szerint ezzel feltétlenül eleje vétetnék annak, hogy minden a kamara székelyére centralizáltságok. Elvégre, rossz néven sem vehetjük, hogy a kamara folyton látván a székelyföldi iparosokat, azok közvetlenül is megmondják bajukat, s így előbb részesülnek támogatásban. Az általunk ajánlott rendszer mellett, a mi iparosainkra is gyorsabban sor kerülne.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága havi rendszer ülést e hó 8-án Hollak Á. Arthur, vármegyénk főispánja elnöklété mellett tartotta meg. A főispán bejelentvén Daniel Lajos birtokosnak közzgazdasági előadót történt kineveztetését; az épen jelen volt közzgazdasági előadó melegen üdvözölte. Reményét fejezi ki, hogy a reá háruló igen fontos feladatokat egy a bizottságban, mint a vármegye közigazgatási életében hathatósan előmozdítja. Damokos Andor dr. alispán tette meg ezután havi jelentését az alispáni hivatal körébe tartozó ügymenetről. Jelentéséből kiemeljük, hogy július 1-én Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter székelyföldi körútra alkalmával Udvarhelyvármegyét is meglátogatta. Fogadása alkalmával már a külsőségekben is megüdvözlött azon örömet, melyet e látogatás a társadalom minden rétegében s főképen az iparos osztály körében keltett, mert ipari fejlettségünk sok tekintetben hagy ugyan fenn még kívánni valókat, mindazáltal a kereskedelemügyi kormányzatnak ezen látogatással is megnyilvánult ügyelme és élénk érdeklődése, tanujelének, hogy nem csupán a már elért eredmények, de a czélutadatos kezdeményezések iránt is meg van az erős akarat és fogékonyság. Ezenkívül felsorolja a személyzeti változásokat, melyeket már lapunkból ismernek t. olvasóink. — Majd sajnálatlanul jelenti, hogy július hó 29-én a déli órákban Oroszhegy község 58 gazdájának összes épülete, behordott takarmánya a tűz martaléka lett. A kár az eddigi hozzávetőleges számítás szerint mintegy 100 ezer korona. A tűz gondatlanságból keletkezett. Ember- és állatélet áldozatul nem esett. Biztosítva alig volt valami; a kárnak mintegy 3—4 százaléka. A nagyrésztben teljesen vagyontalanul maradtak felsegélésére a kezdeményezések azonnal megtétettek; elemi szerekben az adakozók könyörületessége folytán hiány nem volt. A tűzvést követő napon alispán a községben személyesen meggyőződve a nyomor nagyságáról, belügyminiszterhez pillanatnyi szükségletekre segélyért távirati előterjesztést tett, melynek folytán az 58 gazda részére 580 korona sürgönyileg utaltatott ki. A törvényhatóságokhoz, jótékony egyesületekhez, budapesti és erdélyrezi nagyobb napilapok szerkesztősegeihez gyűjtő-ívek szétküldése mellett adakozásra szóló felhívásokat adott ki. Köszönettel emlékezik meg a lesújtott község nevében Ugron János kerületi orsz. képviselőről, ki a tűzvéstől való értesülése után a községben azonnal megjelent s nemcsak pénzbeli adományok, de elemi szerek küldésével is sietett a nyomor enyhítésére. Az állategészségügy mult havi kedvezőtlen állapotáról emlékeztet meg meg. Alispán jelentésével kapcsolatosan Ugron Gábor országyűlési képviselő, biz. tag kérdést intéz, hogy az új bűnvádi eljárásból az elsőfoku hatóságokra háruló köteleességekben kellő kioktatások történtek-e? Alispán, magát az erre vonatkozó miniszteri utasítást elég világosnak tartotta, hogy abból mindenki teljesíthesse köteleességét. Azonban az üléseket megelőző tisztviselői értekezleteken az egyöntetű eljárások czéljából készséggel felveti e kérdések megbeszélését s erre a kir. ügyészt is meghívja, mint szakértőt. — Lengyel József dr. vármegyei főorvos jelentése szerint a közzegészségügy — a több közzségben szörványosan és enyhe lefolyással fellépett hevenyfertőző betegségekől eltekintve — kielégítő volt, amennyiben csak a csecsemők heveny bélhurujta fordult elő nagyobb számban, de ezek is tulnyomó részben kedvező lefolyás mellett. — Sándor Mózes kir. tanácsos tanfelügyelő havi jelentése az 1899—1900. tanév állapotát is rövid vonásokban feltüntetvén, oly érdekes tanügyi adatokat tartalmaz, hogy azt jövő számunkban egész terjedelmében fogjuk közölni. Die m. a. r. Károly kir. ügyész jelenti, hogy a kir. törvényszéki, sz.-keresz-

turi és h-okládi kir. járásbírósi fogházakban összesen 3 vizsgálati és 50 elítelt fogoly volt letartóztatva. — D i ó s z e g h y Samu kir. főmérnöknek az építészeti hivatal részéről tett jelentéséből megemlítjük, hogy közlekedési akadály nem fordult sehol sem elő. Az udvarhelyi szovátai utrésnek Parajdtól a vármegye határáig terjedő szakasza s a parajd—bucini tvh. között folyó évi július 1-től kezdve állami kezelésbe ment át; az utvonalakot a tvh. kiküldöttjei részvételével jul. 4. és 5-én történt meg. A bethlenfalvi állami utrés munkálatai a jelenlegi nagy mezei munka idején kevésbé nagy erővel folynak ugyan, azonban a vállalat részére a keresk. min. által folyó évi október hó végéig megállapított befejezési határidőnél jóval korábban fog a vállalat által elkészített. A jelenben folyamatban lévő munkát helyéről a forgalom mellett utra van elterelve már több hét óta, melyen a közlekedés minden akadály nélkül történhetik. Ezeket kívül az összes előadói jelentéseket tudomásul vették. A tanfelügyelő jelentésénél a városi elemi iskola ügyében Lázár Ádám gróf főjegyző felszólalt és sürgette az iskolának alkalmas helyiségben való elhelyezését s az 5-ik tanítói állás betöltését. A kir. tanfelügyelő megnyugtató választ tudomásul vették. — Majd az egyes előadói jelentések után minden felszólalás nélkül vették tudomásul a belügyminiszternek 75370. sz. a. leiratát, melyben a közigazgatási bizottságnak Gyarmathy Dezső dr. városi polgármester ellen hozott felfüggesztési határozatát helybenhagyja. Különböző kombinációk kizárása tekintetéből a belügyminiszteri leiratot szóról-szóra itt adjuk: Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságának Székely-Udvarhelyen. A közigazgatási bizottságnak folyó évi június hó 13-án 1060. sz. alatt hozott határozatát, mely szerint Gyarmathy Dezső Székely-Udvarhely város polgármestere ellen a felettes hatóság iránti köteles tiszteletnek a legnagyobb nyilvánossággal való megsértése miatt, állásától való egyidejűleg felfüggesztés s fizetésének egyharmadrésze való leszállítása mellett, a fegyelmi eljárás elrendeltetett, a nevezett polgármester felelőssége folytán felülvizsgálat alá vévén, azt a felelősség elutasításával annyival inkább helybenhagyom, mert a folyó évi július hó 18-án felvett és az ide mellékelten visszazárt iratok közt levő vizsgálati jegyzőkönyv tanúsága szerint, nevezett polgármester ellen már előbb folyamatba tett fegyelmi eljárás tárgyát képező azon törvényellenes intézkedése alkalmával, melynél fogva a városi nyugdíj-szabályzat 8. §-a rendelkezésének világos megsértésével, a városi nyugdíjalapból magánfelek részére önkényűleg kölcsönöket utalványozott. Szabó Ferenc székelyudvarhelyi lakos részére általa ekként engedélyezett 10.000 korona kölcsönt a kölcsönvevőként szereplő Szabó Ferenc esküvel erősített vallomása szerint tulajdonképpen maga a kölcsönt engedélyező polgármester vette fel. Miről a közigazgatási bizottságot a folyó évi június hó 13-áról 1068. és július hó 24-ről 1264. sz. a. kelt jelentések folytán, további törvényszerű intézkedés végett értesitem. Budapest, 1900. évi július hó 30-án. A miniszter h.: Gulner, államtitkár. Ezenkívül több községi és magánügy nyert elintéztet. Az adófelszámolási ügyeknél Ugron Gábor b. tag a felek érdekeit hathatósan védelmezte s minden egyes ügy az igazságos eljárás, méltányosság szabályai szerint tárgyalva, átszűrve került elintézésre. Mely ügybuzgóságért a nagy székelyt ez alkalommal is feltétlen elismerés illeti. Az adóbehajtási rendeletet kiküldik az előjáróságoknak. Alispán az erdőrezs eladások ügyében jövő havi ülésen mutatja be körrendeletét, illetve nyert észleleteit.

Kitüntetett cipészesterek. Benedek, Nagy és Konrad cipészestereket a folyó évi május havában Budapestben fonó-szövő-, ruházati és bőrdíszmű-ipari tárgyakból rendezett első párpártolási kiállításban való sikeres részvételükért a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elismerő okirattal tüntette ki. Az okiratot Hegedűs Sándor keresk. miniszter és Lakatos miniszteri tanácsos, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatója írta alá. A keresk. muzeum 4887—900. sz. alatt külön leveleiben is köszönetet mondott a derek iparosoknak a sikeres részvételért és a közérdekű czél iránt tanúsított hazafias érdeklődésért Kovács Gyula dr. kir. tanácsos aligazgató aláírásával. Jólesőleg regisztráljuk az ürvendetes hirt, s ösztintén gratulálunk kiváló iparosaink újabb érdeméhez.

A vármegye közuti költségvetése a következő két évre, a törvény rendelkezéséhez képest a közigazg. biz. f. havi ülésében történt tárgyalása után, a vármegye alispánjának kiadói hivatalában közszemlére kitetett. S erről a közönség a városi tanács és a főszolgabírók útján értesítettet. A kitétel határideje a hó 24-én lejár.

Székely gazdák tanulmányi kirándulása. Vármegyéink gazdasági egyesülete folyó évi szeptember 7-én Algyógyra, a székely földmivésiskola gazdaságának tanulmányozására kirándulást rendez. A költségek fedezésére Darányi Ignác dr. földmivésügyi m. kir. miniszter 500 korona segélyt utalványozott. Felhívjuk az érdeklődő kisczagdákat, hogy a kik e kirándulásban résztvenni akarnak, Gyarmathy Dezső dr. gazdasági egyetletitkár, vagy az illetékes főszolgabírók útján mielőbb jelentkezzenek. A részvétel díjmentes, utazási költségért fizetni nem kell. Az indulás a székelyudvarhelyi és székelykeresztúri vasúti állomásokról a folyó évi szeptember 7-én reggel Segesvár felé menő vonattal történik. A gazdasági egyesület tagjai és oly községek kisczagdái, amelyek az egyesület tagjai — előnyben részesülnek.

A székelykeresztúri függetlenségi kör e hó 5-én — mint onnan értesítenek — a közönség jó indulata, meleg pártfogása folytán szépen sikerült mulatságot tartott. Bevétel 165 korona volt. Felülfizettek: Nagy Fr. Elek 1 kor., Pap Mózses 1 kor., 20 fillér, Bálint Dániel, Demeter Domokos, Lasics Károly, Hermann István, Nagy S. Lajos, báró Gamerra Gusztáv, Nagy V. József, Hadnagy Mózses, Fekete Domokos, Csiky Károly, Gál Imre, Nagy Ferenc, Szilágyi István, Dakó Albert, Simó István, Haricska István, Nagy S. Elek, Szentkóczy Miklós, Pap István, Péter János, Péter György, Szabó Lajos, Ambrus Sándor, László József, Nagy S. Miklós, Bihari Mór, Csibi N., Kapeza N., Hor-

váth János, Jakab István, Schuller Frigyes, Antal Izsák, Bíró Mihály, Koncz Ilyés, Kis Albert, Imecs Albert, Fogarasi Mózses, Czichler Antal, Szász Pál, Máthé Béla, Farkas Mihály, Nagy P. János, Csiki István, Lőrinczi István, Sáfán Sándor és Szabó Lehel 20—20 fillért. Hálás köszönetet mond az elnökség.

A székely ipar diadala külföldön. Hegedűs Sándor nem ok nélkül támogatja a székely iparosokat, mert azok lépten-nyomon becsületet szereznek magyar hazánknak — ugyszólvá — semmiből. A csekély igényű székely iparos igazán bámulatos szorgalmat fejt ki a megélhetése végett. Csak utat kell nyitni neki s az ipar terén is megmutatja, mint hajdan a véres csatákban, székely mivoltát. Ezelőtt három évvel szövetkezett három székely iparos: Orbán, Nagy és Tamás Székely-Udvarhelyt. Addig elszedelve majdnem senki voltak. Ma világgá vízi nevüket a sajtó és diéséri a bécsi újság. Már pedig mikor a magyart bécsi újság diéséri, az igen nagy sor. Onnan jó az elismerés szava, hol csak kicsinyelni szokták a magyar ipart, melyet most kezdtünk emlegetni magunk is jó oldala felől. A bécsi „Finanzieller Reporter“ f. évi augusztus 5-iki 322. száma, mely a párisi nemzetközi kiállításról hozott tudósítást, szóról-szóra következőket írja: A legfontosabb iparágak egyike a cipőgyártás, mely Magyarországon is a tökély magaslatán áll. Ezen iparág Magyarországon egyik legelső czége: Orbán, Nagy és Tamás Székely-Udvarhelyen. A kiállításon végig meuve, egyik a legelső ez iparozók között, mi a szemlélet meglepi s kellemes benyomást tesz rá, ezen czégek kiállított iparozóik. A kiállított cipők oly izléssel vannak készítve, hogy az ember figyelmét önként lebilincselik. Ez a czég a cipőkészítésben a tökély oly magas fokán áll, hogy méltán megérdemli a nagyszerű (Grossartigkeit) jelzőt, mert a kiállított cipők csin- és jószágra nézve a legkényesebb igényeket is teljes mértékben kielégítik. Természetes következménye ennek, hogy egy ily czégek forgalma napról-napra nő s nem lehet csodálkozni, hogy más versenyző czégekkel szemben diadalmasodik. Olyan elismerés ez különösen egy bécsi lapról, mely fényes diadalt jelent az eddig mellőzött magyar iparnak.

Emléket Orbán Baláznak. Orbán Baláznak Székely-Keresztúron felállítandó szobra javára alulirothoz ujabban a következő kegyes adományok folytak be: Timó József és családja Harasztkerékről, Kézdivásárhelyi Takarékpénztár, Böllni Takarékpénztár 5—5 kor., Vitályos Albertné Sz. Ábrahám 1 kor., Szabó Géza tanuló Sz. Keresztúr 86 fill., Körmendi Lajos cukorgyári iroda-főnök Mezőhegyes, Papp Ödön Sz. Keresztúr 2—2 kor., Baróthi Takarékpénztár 10 kor., Hoitsy Pál Budapestről hetedszer 3 kor. 55 fill., Hunyadmegeyi Első Takarékpénztár Hátszegen 40 kor. Összesen 74 kor. 41 fill. Ehez adva a korábban kimutatott gyűjtést 3326 kor. 04 fill. A szobor alap ma tesz 3400 kor. 45 fillért. Fogadják a nemes szívű adakozók hazafias adományaikért a szobor bizottság meleg köszönetét. Sz. Keresztúr, 1900. július 13. Barabás Lajos, b. pénztárnok.

Apróhirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillért, vastagabb betűvel 8 fillért közöl a kiadóhivatal.)

Tilos.

Felső-Boldogasszonyfalva, Bikafalva, Árvátfalva és Patakfalva községek határában vadászati tilos. Haurik, haszonbérlo.

Szerkesztői üzenetek.

K. L. A közönség nézve a különböző illemszabályokból leiszűrődött vélemények a következők: Fialat lányoknak (ha csak nem jegyesünk) sohasem illik kezét csókolni, idősebb lányoknak még kevésbé, mert az fogja hiúni, hogy a korát tiszteljük a kecséssel és megharagszik. Asszonyoknak, ha kezét nyújtanak, kötelességünk kezét csókolni. A „Pesti Hírlap“ aranyablálya szerint mindig illik kezét csókolni, mikor nincs nyitni, de sohasem szabad, mikor az nekünk nagyon tetszenék. Mi azonban annak a szektának vagyunk a hívei, mely azt valja, hogy nem a kézre való a csók, hanem a szára. De azért nem merjük ajánlani, hogy e vallás híveinek csapjon fel, mert e bérálás nem a leggyöngyödebb fokok kisérletében szokott történni.

F. G. Azt tartják, hogy az az igazán jó asszony, a kiről sem roszt, sem jót nem beszélnek.

F. I. A modern műköltészet csodavirágából kívánságára szívesen közlünk egyet:

„Azt mondják a hatalmasok,
— És ez igen hatalmas ok —
Hogy a kinek hat alma sok
Nem lesz annak hatalma sok.

Azt hiszük megelégette.

K. P. Bizony mi is sokszor tapasztaltuk, hogy a leánybarát-ág addig tart, míg az első parthibépes bajsz meg nem jelenik, de viszont megnyugtatósára szolgáljon, hogy a férfibarát-ág már az első váltó-girónd megszakad.

S. H. A költőnek szabad hazudni, de az újságírónak sohasem. Deák Ferenc azt mondta, hogy a sajtótörvénynek csak egy paragrafusból kellene állania a következő tartalommal: „Hazudni nem szabad!“ Sajnos, hogy ma inkább az az elv uralkodik: „Calmumare audacter!“ (Mérészen rágalmozni.)

R. J. Bizony a pletyka minden kis városban virágzik, helyesebben szölvá burjánzik. Ez ellen semmit sem tehetünk, legfeljebb vigasztaljuk magunkat azzal a francia közmondással: „la médecine est indigence d'esprit.“ (A megcsózás szellemi szegénységre vall.)

Márkusfalvi N. Szives közleményeit köszönjük. Idő és alkalom szerint felhasználjuk. Öszinte tisztelet és szives üdvözet.

Küsmődi. Köszönjük. Igaz szívből üdvözlőlük. Az olyan derek papot, mint Baczó barátunk, minden harmadik évben más-más egyházközségbe s mindig olyan helyekre választatnók, hol — mint Küsmődön is — elévülhetlen érdemeket szerezzen. Fialat kedv, életerő s állásat felfogó buzgóság jellemezték tetteit. Emléklül tartásuk meg alkotásait s kövessék példás munkásságát. Vigasztalódjanak! A bethfalviakat kárpótolni kellett. Benedek Pálnak méltó utóda csak egy Baczó lehet, a ki mindenkit lekötelező finom modorával, észbeli tetteivel nemcsak imponál, hanem folyton a köz érdekeirel munkálkodik.

Alsó-Kubin. Az Árvaváraljáról küldött üdvözetet köszönjük. E helyen viszonzzuk.

Tordai. Ohajtása szerint cselekedtünk minden tekintetben. Az ifj. jelölt Benedek Elek bányánk ajándékozta a „Székely-Egyleti Képes Naptár“-ban. Felelős szerkesztőnk jelenleg az id. jelölt, mivel az ifj. még csak 4-ik éves; köszönet és a legszivesebb üdvözet!

Kivánságnak. Helyben. Szives figyelemztetését köszönjük. Mi arról a nyitlottsági támadásról csak leveléből értesültünk. Elvünk ugyanis, hogy csak arra érdemes dolgokat olvassunk. Azt különben cseppet sem csodáljuk, hogy a támadás minden kritikán alóli. Hja, senki sem produkálhat önmagát felülmúló dolgot. Megtorló lépéseket a törvény előtt tesszünk. Ismételt köszönet és üdvözet!

Közönség köréből.*

Tekintetes Szerkesztő ur!

A székelykeresztúri unitárius egyházkör közügy igazgatója a „Székely-Udvarhely“ augusztus 5-iki számában egyházközségünk előjárósága gondatlanságának tulajdonítja, hogy július hó 29-én új lelkészünk beiktatása alkalmával „legalább a vidékről összesereglett lelkész, tanítókar részére sem rendezett egy egyszerű közabédet“.

A körülmények alapos ismerete nélkül, a távolról szemlélőnek talán így is tűnhetik föl, azonban a közabéd elmaradásának oka a helyi viszonyokban keresendő és található fel.

Minden jelenvolt személy meggyőződhetett arról, hogy egyházközségünk előjárósága, valamint minden más tagjai vendégszeretetének kiváló jelét adta az által, hogy a vidékről összesereglett szép számú közönséget íng és karkülönség nélkül szívesen megvendégelte s minden bizonynyal tisztelendő közügyigazgató ur sem képezett volna kivételt.

Új lelkészünket egyhangulag megválasztván, július hó 26-án a sz. keresztúri vasúti állomáson mintegy 30 tagból álló küldöttséggel, községünkben pedig nagyszámú közönség jelenlétében, igen szép ünnepélyességgel fogadtuk s hogy 29-én, éppen a beköszöntés alkalmával nem teljesítettük a tiszt. közügyigazgató ur jelzett óhaját, az itteni állapotok természetességében okát min-megtalálhatjuk.

Ezen kijelentéssel tartozunk a közvéleménynek és denki saját magunknak.

Egyházközségünk hitközségei! Előjáróságunk felől alkotott véleményetek legyen az itteni körülmények és viszonyokból merítve, mert csak úgy lehet az helyes és igaz.

Alsó-Siménfalván, 1900. év aug. 9.

Tisztelettel:

As alsósiménfalvi unitárius egyházközség előjárósága.

Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIVATALOS RÉSZ.

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától. 13549., 13550. és 13559—900. alisp. sz. Székely-Udvarhely város rendőrkapitányának és valamennyi község előjáróságának. Körözés végett értesitem, hogy zombori Balázs Mihálynak 1 drb 3 éves tehen bivala július hó 17-én a legelőről elveszett. Mindkét fülén lyuk van. Homoród-Karácsonfalván pedig a községi bírónál július hó 27-ike óta egy piros pejszörű 5—6 éves éves herélt ló fogatott fel. Farán „O“ forma égés jegy alig látható. Mig az Oroszhegy községhez tartozó Varság telepen egy drb 4 éves sötét pej herélt ló van felfogva. Sz. Udvarhely, 1900. aug. hó. 2-án. Dr Damokos Andor, alispán.

Járványok. Sz. 13483—900. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előjáróságnak. Közhirététel végett értesitem, hogy Kis-Küküllővármegye Radnóth és Kerellő községek a fellepett sertésvesz miatt zár alá helyeztetek, Sz. Udvarhelyen, 1900. aug. hó 2. Damokos, alispán.

294—1900. végrh. szám.

Arverési hiedtmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a sz. keresztúri kir. járásbírósi 1900. V. 128/1. számú végzése következtében Borbáth Dani sz. keresztúri ügyvéd által képviselt Kertai Sándor és társa budapesti czég javára Telman Imre sz. keresztúri lakos ellen 279 kor. 16 fill. s jár. erejéig 1900. évi május hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 2534 koronára becsült következő ingók u. m.: 3 varrógép, házi butorok, ágyneműek, férfi és női cipők és sertések nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sz. keresztúri kir. járásbírósi 1900. évi V. 128/2. számú végzése folytán 279 kor. 16 fill. tökéketelés, ennek 1900 évi április hó 9. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 96 kor. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Sz. Keresztúron, alperes házánál leendő eszköz-lesésre 1900. évi augusztus hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érindett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz. Keresztúr, 1900. évi július hó 26. napján.

Szalontai Albert,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 2616/1900. tkvi.

Arverési hiedtményi kivonat.

Az okládi kir. járásbírósi mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Juon Mihály János zoltáni lakos végrehajtónak Bíró Marczai Mihály András peteki lakos végrehajtást szenvedő elleni 255 korona tökéketelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a sz. udvarhelyi kir. törvényszék (az okládi kir. járásbírósi) területén levő, a peteki 177. sz. tjkben fekvő A + 342/1., 343/1., 344/1. hr. sz. belsőre 358 kor., 489/1. hr. sz. szántóra 12 kor., 501/1. hr. sz. szántóra 2 kor., 5286 hr. sz. szántóra 20 kor., 749/2. hr. sz. szántóra 14 kor., 1061/2. hr. sz. szántóra 16 kor., 1144/2. hr. sz. szántóra 16 kor., 1352. hr. sz. szántóra 10 kor., 2012/3. hr. sz. szántóra 140 kor., 2176/2. hr. sz. szántóra 16 kor., 2196/3. hr. sz. szántóra 50 kor., 3388/1. hr. sz. szántóra 14 kor.,

32. szám.

3888]3. hr. sz. szántóra 14 kor., 3593. hr. sz. szántóra 18 kor., 3662]2. hr. sz. szántóra 6 kor., 3773]2. hr. sz. szántóra 26 kor., 3852]1. hr. sz. szántóra 4 kor., 4102. hr. sz. szántóra 14 kor., 4703]2. hr. sz. szántóra 12 kor., 4793]2. hr. sz. szántóra 2 kor., 4881., 4882. hr. sz. szántóra 20 kor., 4966]5. hr. sz. szántóra 4 kor., 5929]2. hr. sz. szántóra 4 kor. és az 501. sztkben A I. 1-11. r. sz. szántóra 6. alatti jutalekára 78 korona vételárban, illetve kiküldési árban az árverést ezzel elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi szeptember hó 22-ik napján délelőtti 9 órakor Petek község házában megrendendő nyilvános árverésen a megállapított kiküldési ár alá is eladatni fognak. Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismerényt átszolgáltattani.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól Oklándon, 1900. június 17-én.

KONCZ KÁROLY.
kir. albiró.

Eladó üzlet.

Gyergyó-Szent-Miklóson, a főtéren

Lázár Antal

férfi és női

divatáru-üzlete,

mely évi 50.000 korona forgalommal bír — más vállalat miatt — beszerzési áron alól, tehát nagyobb százalék engedménnyel, **szabad kézből eladó.** Megkeresések egyesesen a tulajdonoshoz intézendők.

Váltó-ekék legjobb kivitelben.

PAPP ZAKOR ENDRE
vasnagyszerkedése
az „Arany kaszához“ Sz.-Udvarhelyt.

Van szerencsém egy a helybeli, mint vidéki nagyközönség igen becses figyelmét felhívni gazdagon berendezett

VASNAGYSZERKEDÉSEMRE.
Dus raktárt tartok a következő cikkekben: Mindennemű vajdahunyadi vasak, szerzőszámok és rugó acélok, sodrony-, kovacsolt és gépszegek. Mindennemű szijgyártó-kellékek, kocsis- és szekértengelyek, fűtő- és főzőkályhák. Épület- és butorvasalások. Konyha- és háztartási cikkek.

Acél váltó-ekék, gazdasági gépek, legjobb minőségű kaszák, kapák és fenőkövek. Valódi chinaezüst, alpaccas és csont-évszék. Méhészeti és kertész-eszközök. Legjobb minőségű mülep. Postai megrendelések pontosan eszközöltek. Jutányos ár és pontos kiszolgálás! Igen becses pártfogásért eszedzve

teljes tisztelettel:
Papp Zakor Endre
vaskereskedő az „Arany kaszához“.

Portland- és románcement-nagyraktár

Stackatur-nád nagyraktár.
Építési-, butorvasalás és sodronyszeg-nagyraktár.

B O R

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termék, melyek *valódsággal* teljes felelősséggel szavatol

FERNENGE

GYULA

jóhírű pinczejéből Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca) kapható a következő előnyös árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

Szám 4394/1900. főszb.

Arlejtési hirdetmény.

A szentgöthai járás főszolgabírája mint Nagy-Küküllővármegye területén fekvő összes hortobágyvölgyi községeknek megbízottja ezennel közhírré teszi, hogy azon községek határaitban a Hortobágy-patak és ezze összefüggő patakok szabályozási munkálatainak végrehajtása végett **Szentgöthán, 1900-ik év augusztus hó 16-ik napján délelőtti 10 órakor** a község nagyertermében nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

A végrehajtandó munkálatok mintegy 220.000 köbméter földmögösítéssel járó medermélyítési, átmetszési, töltéscsúszási és mellékpatak rendezési munkálatokból állanak.

Vállalkozók felhívattak, hogy zárt, írásbeli ajánlataikat a fentirt napot megelőző nap déli 12 órájáig alólirothoz benyújtsák „ajánlat a Hortobágy-patak földmunkájára“ czim alatt.

A zárt írásbeli ajánlatok 6000 korona bánatpénzzel ellátandók készpénz vagy óvadékképes értékpapirokban. A szóbeli árlejtésben a fenti óvadékköszeg letétele mellett oly vállalkozók is résztvehetnek, kik írásbeli ajánlatot nem nyújtottak be.

Az ajánlatok között a szabad választás jogát az érdekelt községek fentartják maguknak.

A munkálatok és a vállalati feltételek felől alólirothnál, illetve a kulturmérnöki hivatalnak Szentgöthán dózó kiküldöttjénél tájékozás szerezhető.

Szentgöthá, 1900. augusztus 2-án.
A járási főszolgabíró:
Schreiber.

Szám 2811/1900. tkvi.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy kiskoru Veres György, Mózes, Julia, Biri, Berta, Ferencz végrehajtottaknak, Veres Mózes bögözi lakos végrehajtást szenvedő ellen 120 korona s jár. kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó bögözi 624., 1. 357., 1. 15. sz. tkben foglalt ingatlanok az **1900. évi október hó 6-ik napján** d. e. 9 órakor Bögöz község házában megrendendő nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek elfognak adatni. A venni szándékozik tartozni a becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni. Az árverés további feltételei a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi május hó 12-én.

KIRÁLY,
kir. tszéki egyes bíró.

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET

SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utca.

Tagjainak keresete-, hitele- és üzleti érdekeiknek előmozdítását tűzte feladatául. Ajánlja az erdélyi részeken páratlanul álló olescső és kütűnő **cipőfelsőrészeit** minden alaku cipőkhöz. Raktáron vannak és mindig a legkiválóbb minőségben kaphatók: I., II., III-szor üteltetett ökor- és bivaltalpak 90 - 1.35-ig. Angol talpbélés, cseres hasított, boeskor talpak. Tehen-, pilling- és borjubőrök (fekete és vörös). Különböző legfinomabb zergék. Csizma- és cipőbélések mindenféle színben (juhbor). Legfinomabb szatén és lag, kidtbőr, francia sevro, oroszlag. Szijgyártók részére blank és szines juhlag minden színben. Cipő- és eszimakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és kocsimosó. Ponyvak mérték után megrendelhetők. *Czipőkenőcsök fekete és sárgaczipőkhöz legolcsóbban itt kaphatók.* E szövetségnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt havi 2 koronás összegekben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvitelre bármikor lehet jelentkezni a szövetség helyiségében.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!

A nagyméltósága m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak és észszerűnek ismertett el.

K Ö S Z Ö N E T N Y I L V Á N I T Á S .

Ő fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi fensége Szalvator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt cipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel, ugyanannál a czipésznel s aztán küldjék ide.

Hiszük, hogy e vadász-czipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, mint megfelelők voltak a szalon-czipők.
Zágráb, 1898. július 8.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betéti cipők kütűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájam, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel. Szives tanácsát köszöni Dánoson, 1897. szeptember 17.

Wekerle Sándor.

Köszönetnyilvánítás Cho . . . Olga grófnő udvarbölgytől.

— *Órjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.* —

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki czipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagsága 2 kor. 40 fill. egyszerű 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele. Az asbest-talpbélés kütűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a es. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottatott.

— Visszontelárusítóknak megfelelő árendemény. —

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselője:

Bőrpar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utca.

PANAJOTH ALBERT

MŰLAKATOS

TECHNIKAI MŰHELYE.

SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCZA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok **valódi Singer és Medium** (posztó-varró), **Viberatis** arikahajós és bőrvarró **Hové**, valamint **szabó gépeket**, melyek már többeket fölülmúltak. Valódi acélgépeimért **10 évig jótállok** s vevőimet azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépeket **ingyen javítom.** A varrógépek raktáron 33—100 frtig kaphatók.

A legfinomabb angol kerékpárok és kerékpár-kellékek állandóan nálam legolcsóbban kaphatók. Raktáron tartott gépeimért **2 évig jótállok**, 1 és fél óra alatt kerékpározni bárkit megtanítok. **Villamos-jelző készülékek**, villamos csengők, telephonok, vízvezeték berendezések a legolcsóbb árak mellett eszközöltek.

Monarch-féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 frtől 200 forintig. Bármily gépek javítását, lakatos munkák, épületvasalások (rácszatok), sirkerítések készítését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.

Tűzelők (takaréktűzhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg előnyös részletfizetésre is.

Teljes tisztelettel:

Panajoth Albert.